

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Зур Мәшләк авыл жирлеге Советы

КАРАР № 11

Зур Мәшләк авылы

2019 елның 8 июле

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру турында Нигезләмәне раслау хакында

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Зур Мәшләк авыл жирлеге” үзидарәлек берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру турында қушымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үзләренең нормалар иҗат итү (эшләү) эшчәнлегендә әлеге каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

курсәтелгән Нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затлар билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән үзидарәлек хезмәткәрләренең вазыйфаи инструкцияләренә (курсәтнамәләренә) тиешле үзгәрешләрне кертергә.

3. Каарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлегенең түбәндәге адреслар буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендларында: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Зур Мәшләк авылы, Мәктәп урамы, 13А йорт; Югары Мәшләк авылы, Нариманов урамы, 24А йорт; Бикчурай авылы, М.Горький урамы, 50А йорт һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль

районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында [həm http://pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru). веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы”ында урнаштырырга.

4. Элеге карап рәсми басылып чыккан көненнән соң ун көн узгач үз көченә керә.

5. Каарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең жаваплылыкта калдырам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Зур Мәшләк авыл жирлеге башлыгы

М.Г.Зәнидуллин

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль
районы Зур Мәшләк авыл
жирлеге Советының 2019 елның
8 июлендәге 11 номерлы
карары белән расланды

,

**Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге җирле үзидарә
органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы
үзгәрешләр мониторингын үткәрү турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Элеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукий актларының хокук куллану мониторингын гамәлгә ашыру тәртибен тәгаенли (алга таба – норматив хокукий аклар мониторингы).

2. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингы җирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренең вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырылучы үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэммин итү өчен мәгълүмат жыйнау, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз алдында тота.

3. Мониторинг Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

4. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы аппаратының юридик бүлеге һәм үзидарәлек берәмлегенең башка жирле үзидарә органнары белән злемтәдә торып хезмәттәшлек итәләр.

5. Мониторинг үткәру өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге жирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнә.

6. Мониторинг үткәрунең максатлары булып тора:

федераль һәм республика законнарына яраклаштыру максатларында үзидарәлек актларын кабул итүдә, үзгәртүдә һәм көчен югалтуын тануда ихтыяжны ачыклау;

үзидарәлек актларындагы коллизияләрне, каршылыклар һәм кимчелекләрне, хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэммин итү;

үзидарәлек актларындагы коррупциягә (ришвәтчелеккә) жирлек тудыручы факторларны ачыклау;

кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмаучы үзидарәлек актларын яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллануның нәтижәлелеген күтәрү, үзидарәлек актларын тормышка ашыруның нәтижәлелеген төшерүче факторларны ачып би्रү;

жирле үзидарә органнарының тиндәшле бүлекчәләре тарафыннан үзидарәлек актларының үтәлүенә контрольне гамәлгә ашыруга булышлык итү;

нормалар эшләү (ижат итү) процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләрне жыйнауны, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне үз әченә ала:

Россия Федерациясенең конституциячел законнары, федераль законнары һәм бүтән закон актларындагы;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукый актлары, федераль дәрәҗәдәге законнарга ярдәмче бүтән норматив хокукый актлардагы;

Татарстан Республикасы законнары һәм бүтән норматив хокукый актларындагы;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Зур Мәшләк авыл жирлеге Уставындагы, үзидарәлек актларындагы.

8. Мониторингны үткәргүгә нигез булып тора:

федераль һәм республика закон актларына үзгәрешләр керту;

хокукый жайга салуның билгеле бер өлкәсендә үзидарәлек актларын куллануга анализ;

прокуратура органнары хәбәре (мәгълүматы);

гаммәви мәгълүмат чараларының үзидарәлек актларының житешсезлекләре яки аларны камилләштерү зарурлыгы турында хәбәре;

гражданнарның, юридик затлар, шул исәптән жәмәгать, фәнни, хокук яклау һәм бүтән оешмаларның, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимиите органнарның, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының үзидарәлек актларының камил булмавы хакында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган;

Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукый актлар регистрына кертелгән үзидарәлек актларына карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсен;

аларны үткәргә вәкаләтле затларның үзидарәлек актларына тиешле тәртиптә әзерләнгән коррупциягә карши экспертиза бәяләмәләрен;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелүче конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, жәмәгатьчелек фикер алушулары һәм башка чараларның йомгаклау документларын.

II. Мониторингны үткәрү тәртибе

9. Жирле үзидарә органнары мониторингны үзләренең компетенциясендәге мәсьәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 5 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара әлемтәдә (хезмәттәшлектә) үткәрәләр.

Мониторингны үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәkle мәгълүматны соратып алдырырга, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе субъектларының бүтән муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, бүтән эш формалары файдаланылырга мөмкин.

10. Мониторинг анализ ярдәмендә гамәлгә ашырыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларга;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларга дәгъва белдерү турындагы эшләр буенча хөкем актларына (хөкем гамәленә);

прокурор илтифат итүе (реакциясе) актларына.

11. Мониторингны үткәрү формалары:

1)тармак мониторингы – эшчәнлекнең билгеле бер өлкәсендә норматив хокукый актларны куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

2)нокталы (урынлы) мониторинг – конкрет норматив хокукый актны яисә аның бер өлешен куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

3) оператив мониторинг – норматив хокукый актларның гамәлдә

булударының беренче елы дәвамында қулланылуары туринде мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мориторинг.

12. Мониторингны, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлауны, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелүч нормалар булдыру эшениң нәтижәләрен беркетүне (билгелүне) гамәлгә ашыру максатларында үзидарәлек норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла, алар жирле үзидарә органнарында үзидарәлек норматив хокукий актлары реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе туринде муниципаль берәмлекнәң вәкиллекле органы каары нигезендә алыш барылалар.

13. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары файдаланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйле күрсәтелгән мөмкинлек булганда), алар тәэмин итә:

“Консультант плюс” мәгълүмати системасында контролъгә куелган закон һәм бүтән норматив хокукий актлардагы үзгәрешләр туринде мәгълүматның керүен;

“Консультант плюс” мәгълүмати системасының хокукий җайга салуның тиндәшле өлкәләре буенча яңалыклар ленталарының мәгълүматы керүен;

Үзидарәлек актларының законнарга ачыкланган туры килмәүләре туринде “Кодекс” мәгълүмат компаниясенең “Төбәк законнары аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасының мәгълүматы керүен.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында бүтән мәгълүмати системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

14. Әлеге Нигезләмәнең 10 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән үзидарәлек хокукий актларын кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мониторингны гамәлгә ашырганда үзидарәлек актларын куллану практикасы туриндагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кешे һәм гражданың гарантияләнгән хокукларын, ирек һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы тәгаенләнгән күбрәк юридик көчкә ия норматив хокукий актларның булуы;

муниципаль актны бастырып чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен үтәү;

үзидарәлек актында коррупциячел факторларның булуы;

хокукий җайга салуда ижтимагый мөнәсәбәтләрнең тулылыгы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталарның булуы;

үзидарәлек актын кулланганда аның нигезләмәләренең мәгънәсен

бозу;

ұзидарәлек хокукый актын кулланганда урынсыз яки нигезсез карарлар, ғамәлләр (ғамәл қылмаулар);

норматив хокукый актларны куллану практикасының булуы;

норматив хокукый актларны бертөрле куллану практикасының юклігі;

ұзидарәлек актын аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм әттәлеге;

мөрәжәгать итүчеләрнең (гариза бирүчеләрнең) ұзидарәлек акты тарафыннан җайга салынган мөнәсәбәтләр белән бәйле таләпләрен канәгатьләндөрү (канәгатьләндөрүне кире кагу) турында закон көченә кергән хөкем актларының булуы (саны) һәм аларны кабул итүнең нигезләре.

15. Мониторинг нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарының муниципаль актлар үзгәрешләрен китерап чыгаручы үзгәрүләре беленгән очракта жирле ұзидарә органнары тарафыннан:

ұзидарәлек актына үзгәрешләр кертү, ұзидарәлек актының көчен югалтуын тану, яңа ұзидарәлек акты кабул итү турында ұзидарәлек актларының тиңдәшле проектлары эшләнә;

ұзидарәлек актларын күбрәк юридик көчкә ия актлар белән тәңгәллеккә китеրүгә юнәлтелгән бүтән төрле ҹаралар күрелә.

16. Федераль һәм республика законнарына муниципаль актларга үзгәрешләр кертү зарурлығын китерап чыгара торган үзгәртүләр керткән очракта мониторинг федераль яки республика актын бастырып чыгарган мизгелдән соң 30 көн дәвамында үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә гражданнарының, юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимијете органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы (хәбәре), “Россия Федерациясе прокуратурасы турында” федераль законда билгеләнгән срокларда каралучы прокурор илтифаты актларыннан гайре, нигез булган очракта мониторинг алар кергән көннән соң 30 көн дәвамында ғамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторингны үткәру нәтижәләре хакында мөрәжәгать иткән затка хәбәр ителә.

Ерак перспективада көченә керүче федераль һәм республика закон актларының үзгәрешләре ачыкланган очракта жирле ұзидарә органнарының норма булдыру эшчәнлеге планнарына тиңдәшле төзәтмәләр турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

17. Мониторинг нәтижәләре буенча ұзидарәлек акты проектын эшләү һәм кабул итү тиңдәшле федераль һәм (яки) республика актын, әлеге Нигезләмәнең 16 пунктының өченче абзацында күрсәтелгән очрактан гайре, үзгәрту вакытыннан соң ике айдан да артык булмаган срокта үткәрелә.

18. Мониторингны үткәрүгә жаваплы затлар ай саен хисап аеннан соң килүче айның 5 нче чисолосыннан да соңармыйча жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

18.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәру объекты турында мәгълүматны;
мониторинг үткәруне башкаручылар турында мәгълүматны;
мониторинг үткәру периоды (чоры) турында мәгълүматны;
хокукий жайга салу предметына, мониторингны үткәру нигезенә қыскача характеристиканы.

18.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга мөмкин:

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүматны;

үзидарәлек актларына үзгәрешләр керту буенча һәм (яки) яналарын кабул итүнен зарурлыгы, үзидарәлек актларын гамәлдән чыгару турында рекомендацияләрне (тәкъдимнәрне);

хокук мәнәсәбәтләренең тиңдәшле өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән мониторинг йомгакларына нигезләнгән бүтән нәтижәләр һәм тәкъдимнәрне.

19. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән үзидарәлек актлары законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукий актлары регистрына керту өчен жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен анда булмаган мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган үзидарәлек актлары жибәрелә.

20. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар булдыру процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр өзөрләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

21. Мониторингны үткәрүгә һәм хокуклар булдыру эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагындагы хокукий жайга салуның тиңдәшле өлкәсендә үзидарәлек актларын федераль һәм республика законнарына үзвакытында яраклаштыру өчен персональ (шул исәптән дисциплинар тәртиптә) жаваплы булалар.

22. Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зиян китергән гамәлләр (гамәл кылмаулар) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы була.